

2017-170

Archeologienota

Kuurne Hulstsestraat 27

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

13-10-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Kuurne Hulstsestraat 27, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein bevindt zich aan de Hulstsestraat 27 te Kuurne in de provincie West-Vlaanderen. Het plangebied, 6450m² groot, is momenteel in gebruik als woonerf met ruime tuin. De woning (ca. 150m²) en bijgebouwen (ca. 65 en 110m²) situeren zich in het zuidelijke deel van het plangebied op perceel nr. 548C4. De woning is volledig onderkelderd. In het noordelijke deel van het terrein, perceel nr. 548V3, is geen bebouwing waar te nemen. Ook in het meest zuidelijke deel zijn geen gebouwen aanwezig, enkel de toegangsweg tot de woning. Langsheen de perceelsgrenzen aan westelijke zijde en noordelijke zijde van perceel nr. 548C4 staan enkele bomen, hagen en struikgewassen. Het plangebied grenst in het noordwesten aan de Vruchtendreef en in het zuidoosten aan de Hulstsestraat.

De geplande werken omvatten twee luiken. Het eerste luik betreft het voorbereidend werk waarbij de bestaande gebouwen gesloopt worden en de aanwezig bomen, struiken en hagen gerood. Het tweede luik bestaat uit het optrekken van 18 appartementen en 7 woningen alsook een ondergrondse parking onder de appartementsblokken. Deze ondergrondse parkeergarage beslaat een oppervlakte van 1251m² en zal tot op 3m onder het maaiveld uitgegraven dienen te worden. Langsheen de oostelijke zijde van het plangebied wordt een weg aangelegd die toegang biedt tot de woonunits en de ondergrondse parkeergarage. Doorheen het plangebied worden kleinere groenzones voorzien.

Er kan vanuit gegaan worden dat het archeologisch bodemarchief over het volledige plangebied bedreigd wordt door de geplande werken: de voorafgaande afbraak- en grondwerken om het terrein bouwrijp te maken, het optrekken van de woningen en de ondergrondse parkeergelegenheden die uitgegraven worden tot op 3m onder het maaiveld, het aanleggen van wegen en paden, nutsvoorzieningen en -leidingen en het inrichten van de tuinzones is nefast voor eventueel aanwezige archeologische sporen en sites.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Sinds de oudste beschikbare en betrouwbare kaart, de Ferrariskaart uit ca. 1777, wordt het plangebied aangeduid als landbouwgrond, gelegen binnen een landelijke omgeving met verspreide bebouwing. In de 2de helft van de 20ste eeuw geraakt de omgeving rond het plangebied volgebouwd, met uitzondering van de zuidoostelijke zone waar zich weilanden en een parkgebied bevinden. Het plangebied zelf wordt vanaf 1971 ingekleurd met bebouwingen in het zuidelijke deel van het terrein. In het noordelijke deel lijkt de laatste 250 jaar geen diepgaande verstoring te hebben gekend. Er zijn dus geen redenen om aan te nemen dat eventuele archeologische niveaus niet bewaard zullen zijn. Hoe de site er uitzag voor 1777 kon niet achterhaald worden. De bodemgesteldheid (matig droge tot droge zandleemgronden) en de topografische ligging (vrij vlak terrein, nabij en hoger gelegen dan de meersen langsheen de Leie)

kunnen in het verleden aantrekkingspolen geweest zijn voor menselijke aanwezigheid (bewoning, ambachten, begraving). De directe regio van het plangebied is tamelijk rijk aan archeologische indicatoren, vanaf het mesolithicum tot de nieuwe tijden. Vooral de aanwezigheid van de Leie moet in het verleden een grote aantrekkingskracht hebben uitgeoefend, getuige daarvan ondermeer de ontwikkeling van het nabijgelegen Harelbeke, waarvan enkele kernen teruggaan tot de Romeinse periode.

Deze gegevens tonen aan dat het projectgebied een eerder hoge archeologische verwachting heeft. Site(s) uit de metaaltijden, Romeinse periode en/of middeleeuwen zijn, gezien de landschappelijke ligging en bodemgesteldheid, zeker niet uit te sluiten. Er hebben geen gekende diepgaande verstoringen plaatsgevonden op de site, met uitzondering van de woning (ca. 150m²) die volledig onderkelderd is. Er zijn geen aanwijzingen voor begraven horizonten op het plangebied, waardoor er geen specifieke verwachting is voor een goedbewaarde steentijdsite. Gezien de aard van de site en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk. Ook naar kosten-batenanalyses is deze onderzoeksmethode te prefereren. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

Het onderzoek dient te gebeuren volgens een uitgesteld traject en kan pas van start gaan na enkele voorbereidende werken waaronder de afbraak van de gebouwen. Hierbij dient gelet te worden dat deze enkele afgebroken worden tot op het huidige maaiveldniveau. Daarnaast dienen de aanwezige struiken, hagen en bomen gerooid te worden. Bij de bomen dienen de stronken te blijven zitten tot na afronding van het vooronderzoek.

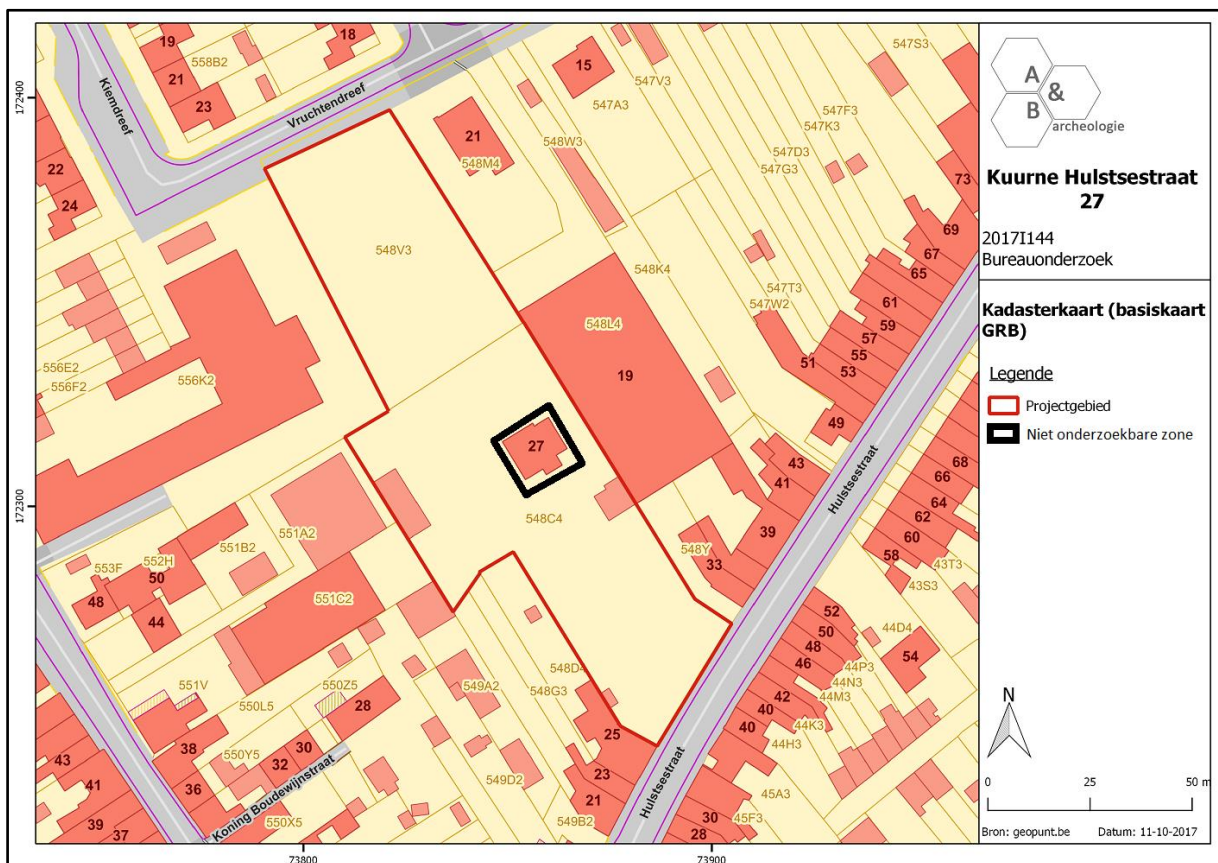
2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Kuurne, Hulstsestraat 27

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 73790 en Y: 172241; X: 73904 en Y: 172397

Kadastergegevens: Kuurne, afdeling Kuurne, sectie B, perceel nrs. 548C4 en 548V3

Het totale plangebied is 6450m² groot. Aangezien de bestaande woning volledig onderkelderd is, valt deze zone van ca. 150m² weg voor verder onderzoek. De onderzoekbare zone ligt hierdoor op 6300m².

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied en de niet-onderzoekbare zone in zwart (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstering binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

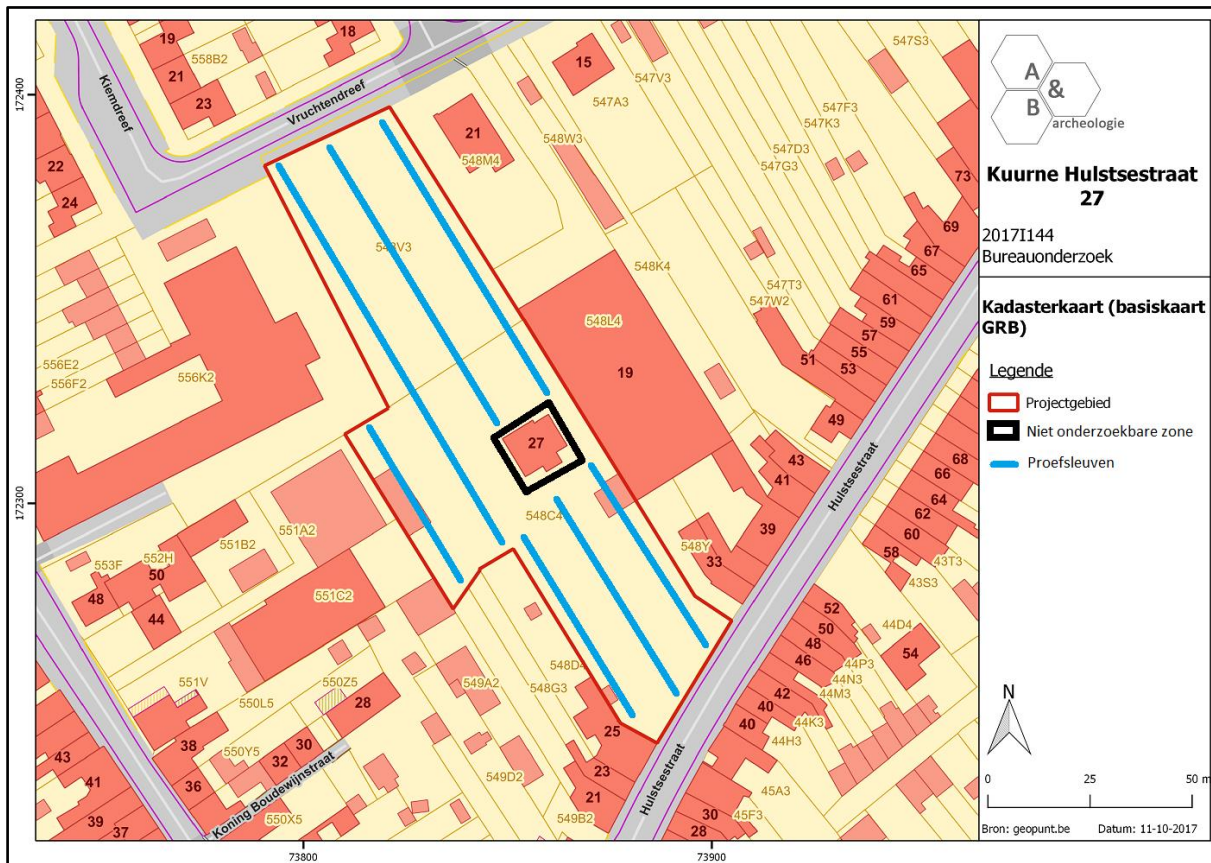
Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 1. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt te worden van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed. In totaal worden 7 NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd.

Het totale terrein meet 6450m² waarvan 6300m² in aanmerking komt voor verder onderzoek. Er wordt 10%, oftewel ca. 630m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 158m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. De ligging van deze bijkomende 2,5% is vrij te bepalen door de erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek uitvoert. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost. Er wordt in totaal 788m² oftewel 12,5% van het plangebied onderzocht.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met ervaring met onderzoek van meerperiodesites.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.